

પાઠ 12

પાઠ

નવરાત્રિ

હિમાંશુ : સૌરભ, પરમ દિવસે મેં તને થલતેજ સર્કલ પાસે જોયો હતો. તું ક્યાં જઈ રહ્યો હતો ?

સૌરભ : હું પાર્ટી પ્લોટમાં ગરબા રમવા ગયેલો. આ વખતે નવરાત્રિમાં ગરબાઓનું ખૂબ આયોજન થઈ રહ્યું છે. આખું ગામ આનંદિત લાગે છે. તું ગરબા રમવા ક્યાં જાય છે ?

હિમાંશુ : હું સહ્યાદ્રી સોસાયટીમાં ગરબા રમવા જઉં છું. ત્યાં ગરબા રમવા માટે ઘણી ખુલ્લી જગ્યા છે. ત્યાં મારી મોટી બહેન રહે છે. ત્યાંના ગરબા ખૂબ સારા અને પરંપરાગત હોય છે. હું એક વખત વડોદરામાં ગરબા જોવા ગયેલો. ત્યાંના ગરબા ખૂબજ સારા હતા. ત્યાં બધાં જ ખેલૈયા પરંપરાગત તાલ પર ગરબે રમી રહ્યા હતા. પાર્ટી પ્લોટમાં ગરબા કેવા થાય છે?

સૌરભ : પાર્ટી પ્લોટના ગરબા વિશે શું કહેવું ? ત્યાંના ગરબા તો ખૂબ પ્રસિદ્ધ છે. પ્રસિદ્ધ ગરબા ગાયકો ગરબા ગાય છે અને ઉત્સાહી ખેલૈયા ગરબા અને સંગીતની ધૂન પર મસ્ત થઈ મોડી રાત સુધી ગરબા રમે છે.

નવરાત્રી

હિમાંશુ : સૌરભ, પરસોં મેંને તુમ્હેં થલતેજ સર્કલ કે પાસ દેખા થા। તુમ કહાં જા રહે થ?

સૌરભ : મેં પાર્ટી પ્લાટ મેં ગરબા ખેલને ગયા થા। ડસ બાર નવરાત્રી મેં ગરબોં કે બહુત આયોજન હો રહે હેં। પૂરા ગાંવ આનંદિત લગતા હે। તુમ ગરબે ખેલને કહાં જાતે હો?

હિમાંશુ : મેં સહ્યાદ્રી સોસાયટી મેં ગરબા ખેલને જાતા હૂં। વહાં ગરબા ખેલને કે લિએ ખૂબ ખુલી જગહ હે। વહાં મેરી બડી બહન રહતી હે। યહાં કે ગરબે બહુત હી અચ્છે ઓર પારંપરિક હોતે હેં। મેં એક બાર બડૌદા મેં ગરબે દેખને ગયા થા। વહાં કે ગરબે બહુત અચ્છે થે। વહાં ખેલૈયે પારંપરિક તાલ પર ગરબે ખેલ રહે થે। પાર્ટી પ્લાટ મેં ગરબે કૈસે હોતે હેં?

સૌરભ : પાર્ટી પ્લાટ કે ગરબોં કે બારે મેં ક્યા કહના? વહાં કે ગરબે તો બહુત પ્રસિદ્ધ હેં। વહાં પર પ્રસિદ્ધ ગરબા ગાયક ગરબે ગાતે હેં ઓર ઉત્સાહી ખેલૈયે ગરબા ઓર સંગીત કી ધુન પર મસ્ત હોકર દેર રાત તક ગરબે ખેલતે હેં।

હિમાંશુ : ત્યારે તો ત્યાં ગરબા રમવાની ખૂબ જ મજા આવતી હશે ? ત્યાંના ખેલૈયાઓના પહેરવેશ પણ વિવિધ પ્રકારનાં હશે.

સૌરભ : હા, પાર્ટી પ્લોટમાં ગરબાના પહેરવેશ ખૂબ જ આકર્ષક હોય છે. છોકરાઓ વિવિધ પ્રકારનાં રંગબેરંગી કેડિયાં અને બોરી પહેરે છે. કેટલાંક છોકરાઓ રબારી કે ભરવાડી પ્રકારનાં પોશાક પણ પહેરે છે. છોકરીઓ વિવિધ પ્રકારની ચણિયાચોળી, બિમી, ગામઠી વગેરે પહેરે છે. બધાં સરસ તૈયાર થઈને પોત પોતાનાં ગ્રુપમાં ગરબા રમે છે.

હિમાંશુ : અમારે ત્યાં પણ બધાં લોકો ભેગા મળીને પૂરા ઉત્સાહથી ગરબા રમે છે. ગરબામાં દરેક ઉંમરના લોકો સામેલ થાય છે. અમારે ત્યાં ગરબાની શરૂઆત પરંપરા મુજબ અંબાજી માતાની આરતીથી જ થાય છે. ગરબાનો પ્રારંભ એકતાલથી થાય છે. પછી ગરબા બેતાલી અને ત્રણ તાલી સુધી પહુંચે છે. ખેલૈયાઓ ગરબા પછી રાસ રમે છે અને છેલ્લે હીંચ.

સૌરભ : સારું કહે તું આજે ક્યો પોશાક પહેરીશ ?

હિમાંશુ : મારી પાસે બે જુદાં-જુદાં રંગના ભરવાડી પોશાક છે. હું આજે લીલા રંગનો પોશાક પહેરીશ. તું મારો પીળા રંગનો પોશાક પહેરી શકે છે.

હિમાંશુ : તબ તો વહાં ગરબે खेलने में बहुत मज़ा आता होगा? वहाँ के खेलैयों की पोशाकें भी विविध प्रकार की होंगी।

સૌરભ : હાં, પાર્ટીપ્લાટ મેં ગરબોં કી પોશાકેં બહુત હી આકર્ષક હોતી હૈં। લડકે વિભિન્ન પ્રકાર કે રંગ બિરંગે કેહિયે, ઓર બોરી પહનતે હૈં। કુછ લડકે રબારી યા ભરવાડી ભાંત કી પોશાક કે મી પહનતે હૈં। લડકિયાં વિવિધ પ્રકાર કી ચળ્યા ચોલી, જીમી, ગામઠી વગેરહ પહનતી હૈં। સમી અછ્છી તરહ તૈયાર હોકર અપને-અપને ગ્રુપ મેં ગરબે खेलते हें।

હિમાંશુ : हमारे यहाँ भी सभी लोग एक जुट होकर पूरे उत्साह से गरबे खेलते हैं। गरबों में हर उम्र के लोग शामिल होते हैं। हमारे वहाँ गरबों की शुरुआत पारंपरिक रूप से अंबामाताकी आरती से ही होती है। गरबे का प्रारंभ एकताल से होता है। फिर गरबे दो ताल, त्रिताल तक पहुँचते हैं। खेलैये गरबे के बाद रास खेलते हैं और आखिर में हींच।

સૌરભ : अच्छा, बताओ आज तुम कौन सी पोशाक पहनोगे?

હિમાંશુ : मेरे पास दो अलग-अलग रंगों की भरवाड़ी पोशाक हैं। मैं आज हरे रंग की पोशाक पहनूँगा। तुम मेरी पीले रंग की पोशाक पहन सकते हो।

સૌરભ : ના યાર. હવે તો ઘણી બધી જગ્યાએ ગરબાનો પોશાક ભાડેથી મળે છે. તેથી હું બહારથી એક સુંદર કેડિયું અને ઘોતી લાવ્યો છું. આજે તો હું એ જ પહેરીશ. તારો પોશાક હું કાલે લઈ જઈશ. મારી પાસે ડાંડિયાની બે સુંદર જોડી પડી છે. એમાંથી એક જોડી તું લઈ શકે છે.

હિમાંશુ : હા. મને તો ભાડાના મોંઘા પોશાક પોસાતા નથી. તે ડાંડિયાનું સારું કીધું ગઈકાલે મારા ડાંડિયા ટૂટી ગયા. હવે મારી પાસે ડાંડિયાની બીજી જોડ નથી. એટલે હું તારી પાસે ડાંડિયા માગવાનો હતો.

સૌરભ : જરૂર લઈ લેજે. આજે તું મારી સાથે પાર્ટી પ્લોટમાં ગરબા રમવા આવ.

હિમાંશુ : ના. મારે તો મારી નાની બહેનને પણ સાથે લઈ જવી પડે છે. એટલે હું તારી સાથે નહીં આવી શકું. ફરી કોઈ દિવસ સાથે જઈશું.

સૌરભ : હા, ઠીક છે. હું તો રાત્રે આઠ વાગે સુઈ જઈશ અને અગિયાર વાગે ઉઠીશ પછી તૈયાર થઈને ગરબા રમવા જઈશ.

હિમાંશુ : હા, ગરબા તો રાત્રે અગિયાર વાગ્યે શરૂ થાય છે અને સવાર સુધી ચાલે છે.

સૌરભ : ઠીક છે. તો હવે હું જાઉં છું. ગરબાની તૈયારી પણ કરવાની છે. આજે ભલે તું મારી સાથે ન આવ્યો પણ નોમના દિવસે રૂપાલની પલ્લી જોવા જરૂર સાથે જઈશું.

સૌરભ : નહીં યાર। અબ તો કઈ જગહ ગરબે કી પોશાકોં મિલતી હૈં। ઇસ લિઅ મૈં બાહર સે અક સુંદર કેડિયા ઔર ઘોતી લાયા હૂં। આજ તો મૈં વહી પહનૂંગા। તુમ્હારી પોશાક મૈં કલ લે જાઁંગા। મેરે પાસ ડાંડિયે કી દો સુંદર જોડી હૈં। ઁસ મૈં સે અક જોડી તુમ લે સકતે હો।

હિમાંશુ : હાં મુઝે તો કિરાઅ કી મહંગી પોશાક નહીં પોસાતી હૈ। તુમને ડાંડિઅ કી ભલી કહી। કલ મેરે ડાંડિયે ટૂટ ગઅ। અબ મેરે પાસ ડાંડિઅ કી દૂસરી જોડ નહીં હૈ। ઇસલિઅ મૈં ડાંડિયા માંગને વાલા થા।

સૌરભ : જરૂર લે લેના। આજ તુમ મેરે સાથ પાર્ટી પ્લાટ મૈં ગરબા ખેલને ચલો।

હિમાંશુ : નહીં મુઝે તો અપની છોટી બહન કો ભી સાથ લે જાના પડતા હૈ। ઇસલિઅ મૈં તુમ્હારે સાથ નહીં આ સકતા। ફિર કિસી દિન સાથ જાઁંગે।

સૌરભ : હાં ઠીક હૈ। મૈં તો રાત આઠ બજે સો જાઁંગા ઔર ગ્યારહ બજે ઁઠૂંગા ફિર તૈયાર હોકર ગરબા ખેલને જાઁંગા।

હિમાંશુ : હાં, ગરબે તો ગ્યારહ બજે રાત સે શુરુ હોતે હૈં ઔર પ્રભાત તક ચલતે હૈં।

સૌરભ : ઠીક હૈ, તો અબ મૈં જાતા હૂં। ગરબા કી તૈયારી ભી કરની હૈ। આજ તુમ મેરે સાથ ભલે હી ન આઓ લેકિન નવમી કે દિન 'રૂપાલ' કી પલ્લી દેખને જરૂર સાથ ચલેંગે।

ढिमांशु : साऱुं, हुं नोमनो दिवसे
सांजे तारा घरे पडोंचीश. त्यांथी
१ तैयार थडने इपाल १४शुं.
डवे हुं १७ छु. मारे मोडुं थाय
छे.

सौरभ : साऱुं. नोमना दिवसे
मणीशुं.

हिमांशु : अच्छा, मैं नवमी के दिन शामको
तुम्हारे घर पहुँचूँगा। वहीं से तैयार
होकर रूपाल चलेंगे। अब मैं चलता
हूँ। मुझे देर हो रही है।

सौरभ : ठीक है। नवमी के दिन मिलेंगे।

शब्दार्थ

गुजराती शब्द	हिंदी अर्थ
परम दिवसे	परसों
थलते१ सर्कल	अहमदाबाद का एक क्षेत्र
गरबा	गुजरात का नवरात्रों में खेला (नाचा) जानेवाला एक लोक नृत्य
रमवा	खेलने (नाचने)
पार्टी प्लोट	बड़े कार्यक्रम करने के लिए खुली जगह
परंपरागत	परंपरागत
उत्साही	उत्साही
भेलैया	गरबा खेलने वाले
धून	लय, धुन
मोडी रात	देर रात
पहेरवेश	पोशाक, पहनावा
आकर्षक	आकर्षक
छोकराओ	लड़के
केटलांय	कोई कोई
रबारी ड्रेस	रबारी जाति के पुरुषों का पहनावा, जो गरबे के समय अन्य लोग भी पहनते हैं।
भरवाडी ड्रेस	भरवाडी जाति के पुरुषों का पहनावा जो गरबे के समय अन्य लोग भी पहनते हैं।
छोकराओ	लड़कियाँ
चणिया-चोणी	गुजरात में गरबे के समय लड़कियों द्वारा पहनी जानेवाली परंपरागत पोशाक
बिभी	भरवाडी और रबारी स्त्रियों द्वारा पहना जानेवाला एक पारंपरिक वस्त्र जिसे गरबे के समय अन्य समाज की लड़कियाँ भी पहनती हैं

गामठी	गुजरात में गरबे के समय लड़कियों द्वारा पहनी जाने वाली एक विशिष्ट पोशाक
पहेरवुं	पहनना
मेगा	इक्कट्टे
मणीने	मिलकर
दरेक	हर, प्रत्येक
शरुआत	शुरुआत
पोशाक	पोशाक
आरती	आरती
अकताल	संगीत की प्रथम ताल
त्रुताल	संगीत की त्रिताल
पछी	बाद, पश्चात
रास	एक प्रकार का पारंपरिक नृत्य
डींय	गुजरात का एक विशिष्ट पारंपरिक नृत्य जो नवरात्रों में किया जाता है
मारी	मेरी
युदां-युदां	अलग-अलग, भिन्न-भिन्न
लीलो	हरा
पीलो	पीला
शके	सकना
अहार	बाहर
केडियुं	अंगरखा, मिरजइ
धोती	धोती
सिंडिया	डांडिया, (एक छोटी पतली डंडी जिसका उपयोग गरबा खेलने के समय होता है)
जोडी	जोड़ी
टूटी गया	टूट गया
मागवुं	ले जाना
ईच्छा	इच्छा
नानी	छोटी
उठीश	उठूंगा/गी
नोम (नॉम)	नवमी
रुपाल	गुजरात का एक गाँव, जहाँ नवरात्री की नवमी पर वरदायनी माँ का रथ निकलता है, जिसे पल्ली कहते हैं
पल्ली	नवरात्रों की नवमी पर निकलनेवाला वरदायनी माता का एक विशिष्ट रथ
मणवुं	मिलना

અભ્યાસ

I નીચે દિે ગણ વાક્યો કા અભ્યાસ કીજિે I

1. 1) તું ગરબા રમવા ક્યાં જાય છે?
- 2) પાર્ટી પ્લોટમાં ગરબા કેવા થાય છે?
- 3) ગરબા ક્યાં સારા થાય છે?
2. 1) આખું ગામ આનંદિત લાગે છે.
- 2) પોશાકમાં વિવિધતા જોવા મળે છે.
- 3) ગરબા માટે પોશાક ભાડેથી મળે છે.
- 4) મારે ભાડેથી પોશાક લાવવો છે.
- 5) મારી પાસે ઢાંડિયાની બે જોડી પડી છે.
3. 1) મેં ઊંઘી લીધું હશે.
- 2) મારી બહેને કામ કરી લીધું હશે.
- 3) ભાડેથી પોશાક મોંઘો મળતો હશે.
4. 1) હું પાર્ટીપ્લોટમાં ગરબા રમવા ગયેલો.
- 2) હું કોલેજમાં ગયેલો.
- 3) હું વડોદરામાં ગરબા જોવા ગયેલો.
5. 1) મને તો મોંઘા પોશાક પોસાય નહીં.
- 2) દરેકને પોતાનો પોશાક હોતો નથી.
- 3) મારી પાસે રબારી ડ્રેસ નથી.
- 4) મારી પાસે ઢાંડિયાની બીજી જોડ નથી.
6. 1) ત્યાં બધા ખેલૈયા પારંપરાગત તાલ પર ગરબા રમતા હતા.
- 2) બે વર્ષ પહેલાં ડ્રેસ સસ્તો મળતો હતો.
7. 1) આપણે ગરબા રમવા જઈશું.
- 2) આપણે સાડા અગિયાર વાગે જઈશું.
- 3) આપણે રૂપાલની પલ્લી જોવા જઈશું.

II નીચે દિે ગણ પ્રત્યેક વાક્ય કે દો-દો વાક્ય બનાડિે I

1. ઉદાહરણ: પોશાક ભાડે મળે છે.
પોશાક ભાડે મળી રહ્યો છે.
પોશાક ભાડે મળ્યો છે.

- 1) તું ગરબે રમે છે.
- 2) પોશાક સસ્તો મળે છે.
- 3) તું કૉલેજમાં જાય છે.

2. ઉદાહરણ: પાર્ટીપ્લોટનો પાસ મળ્યો હતો.
પાર્ટીપ્લોટનો પાસ મળી રહ્યો હતો.
પાર્ટીપ્લોટનો પાસ મળતો હતો.

- 1) આખા ગામમાં ઉત્સવ થયો હતો.
- 2) પોશાક ભાડેથી મળતો હતો.
- 3) તું ગરબા રમવા ગયો હતો.

3. ઉદાહરણ: મારી બહેન કામ કરશે.
મારી બહેન કામ કરી રહી હશે.
મારી બહેને કામ કરી લીધું હશે.

- 1) પાર્ટીપ્લોટનો પાસ મળશે. (મળી રહ્યો હશે/મળ્યો હશે)
- 2) પોશાક ભાડેથી મળશે. (મળી રહ્યો હશે/મળ્યો હશે)
- 3) તું ગરબા રમવા જઈશ. (જઈ રહ્યો હશે/ગયો હોઈશ)

III ઉદાહરણ કે અનુસાર નીચે દિે ગયે વાક્યો કે નિષેધવાચક રૂપ બનાડુે ।

ઉદાહરણ: મને મોંઘો પોશાક પોસાય છે.
મને મોંઘો પોશાક પોસાય નહીં.

- 1) દરેકને પોતાનો પોશાક હોય છે.
- 2) મારી પાસે રબારી પોશાક છે.
- 3) ગરબામાં ગાવાનું હોય છે.
- 4) મારા દાંડિયા હીરલને ત્યાં છે.
- 5) તે કૉલેજમાં ગયો છે.

IV કોષ્ટક મેં સે ઉપયુક્ત સર્વનામ ચુન કર વાક્ય પૂરે કીજિે ।

- 1) આજે _____ ગરબા રમીશ. (હું, તું, અમે)
- 2) કાલે _____ ગાંધીનગર જઈશું. (અમે, તમે, તેઓ)
- 3) હવે _____ પાસે રબારી ડ્રેસ નથી. (મારી, મારો, મારું)
- 4) ગયા શનિવારે _____ કૉલેજમાં ગયેલો? (તું, તમે, તેઓ)
- 5) તે વખતે _____ પગાર ટૂંકો મળતો હતો. (અમે, તમે, મને)

V કોષ્ટક મેં દિે ગયે હિંદી ક્રિયા-રૂપો કે સમાનાર્થક ગુજરાતી ક્રિયારૂપો કા પ્રયોગ કર વાક્ય પૂરે કીજિે ।

- 1) તે ગરબા _____ ગયેલો. (ખેલને)

- 2) અમે આજે પાર્ટીપ્લોટમાં ગરબા _____ જઈશું. (खेलने)
- 3) હું આજે હોટલમાં _____ જઈશ.(સાજે)
- 4) પોશાકમાં વિવિધતા _____ મળે છે. (देखने)
- 5) સોનલ બગીચામાં _____ આવી. (घूमकर)
- 6) તે ગરબા _____ આવે છે. (खेल कर)

VI उदाहरण के अनुसार नीचे दिए गए सर्वनामों के विविध रूपों का प्रयोग कर नए वाक्य बनाइए।

उदाहरण: હું વાંચું છું.
અમે વાંચીએ છીએ.
મારે વાંચવું છે.
અમારે વાંચવું છે.

‘તું’, ‘તે’

VII बायीं ओर दिए गए वाक्यांशों के साथ दाहिनी ओर दिए गए वाक्यांशों का सही मिलान कीजिए।

1) અત્યારે ગરબા માટે પોશાક ભાડેથી...	1) પડે છે.
2) તને પીળા રંગનું કેડિયું સારું....	2) વાગ્યું હતું.
3) દરેકને પોતાનો પોશાક.....	3) લાગશે.
4) તેને સાધારણ.....	4) હતો નથી.
5) ઝાડથી પાન.....	5) મળે છે.

VIII नीचे दिए गए हिंदी शब्दों के गुजराती समानार्थी शब्द दीजिए।

अतिथि, विश्राम, अनार, यात्रा, छड़ी, पूरी, अपराध, दुर्घटना, छुट्टी, स्वीकार, यकायक, घूमना, समान, छोटी, अलग-अलग, पश्चात, प्रत्येक, मिलकर, देररात, टकराई, इकट्ठे, योजना, अस्पताल, रिश्तेदार, दिखाना, उसके बाद, चीजें, बड़ा, राजधानी, उद्यमी, कूड़ा-कचरा, कहानी, शादी, सीख, महँगाई, कम, डाँटना, दावत, छिड़कना, होड़, बारिश, गडढा, जल्दी, सिफारिश, बाड़, सहकर्मी, बाधा, सुविधा

IX पढ़िए और समझिए।

દિવાળી

પ્રકાશ ઘરના પગથિયા પર બેસીને વિચારી રહ્યો હતો. આજે દિવાળીનો પહેલો દિવસ વાઘબારસ છે. ગયે વર્ષે તો અમે ગામમાં હતા. મા ઘરને વાળીઝૂડીને સાફ કરી રહી હતી. બહેન વાસણો ઉટકીને ચકચકતાં કરતી હતી. કાલે ધનતેરશે બાપુજી ધનની પૂજા કરશે. કાળી ચૌદશે બા પૂરી વડાં બનાવીને

ચોકમાં મૂકી આવશે. એ રીતે ઘરમાંથી કકડાટ કાઢશે. દિવાળીને દિવસે નવાં કપડાં પહેરશું. બધાં બાળકો સારું-સારું ખાશે અને ફટાકડા ફોડશે. બાપુજી સાંજે ચોપડા પૂજન કરશે. નવા વર્ષે અમે બધાંને સાલમુબારક કહેવા જઈશું. ભાઈબીજને દિવસે બહેનને ત્યાં જમવા જવાનું હશે. આપણે આપણા બધાજ તહેવાર સદ્ભાવથી ઉજવવા જોઈએ. આવી ભાવનાથી આપણે પરસ્પર એકબીજાનો પ્રેમ જાળવી રાખી શકીએ છીએ.

શબ્દાર્થ

ગુજરાતી શબ્દ	હિંદી અર્થ
પગથિયાં	घर के मुख्य द्वार की सीढ़ियाँ
પહેલો	पहला
વાઘબારસ	दीवाली का पहला दिन
વાળીઝૂડીને	अच्छी तरह सफाई करके
વાસણો	बर्तन
ઉટકીને	माँजकर
ચકચકતાં	चमकीले
કાળી ચૌદસ	नर्क चतुर्दशी
વડાં	बड़े
મૂકી આવતી	रख कर आती
ચોક	आँगन/चौराहा
કકડાટ	कर्कशता/कलेश/कलह
નવાં	नए
ભાઈબીજ	भाईदूज

અભ્યાસ

I નીચે દિે ગણ અનુચ્છેદ કે આઘાર પર પ્રશ્નોં કે ઉત્તર ઢીજિણ ।

- 1) પ્રકાશની બા શું કરતી હતી?
- 2) વાસણ કોણ ઉટકતું હતું?
- 3) ઘનતેરશે બાપુજી શું કરશે?
- 4) કાળી ચૌદશે બા શી રીતે કકડાટ કાઢશે?
- 5) દિવાળીને દિવસે બાળકો શું કરશે?
- 6) બાપુજી ચોપડાપૂજન ક્યારે કરશે?
- 7) ભાઈબીજને દિવસે બધાં ક્યાં જમવા જશે?

- II नीचे दिए गए हिंदी शब्दों के लिए अनुच्छेद में प्रयुक्त गुजराती शब्द दीजिए।
दिपावली का पहला दिन, अच्छी तरह सफाई करके, माँजकर, चमकीले, नर्क चतुर्दशी, भाईदूज
- III नीचे दिए गए अनुच्छेद का हिंदी में अनुवाद कीजिए।
એક નાનું ગામ છે. તેમાં એક દલો તલવાડી રહે છે. તેને રીંગણાનું ભરતું ખૂબ જ ભાવે છે. તેની બા રીંગણાનું ભરતું ખૂબ સ્વાદિષ્ટ બનાવતી હતી. દલાને તેમાં ઘી તો જોઈએ જ. એક દિવસ તેણે પોતાની પત્ની લીલાને કહ્યું મારે રીંગણાનું ભરતું ખાવું છે. હું બજારમાંથી રીંગણાં લાવીશ અને તું ભરતું બનાવજે. દલો તલવાડી રીંગણા લેવા બજારમાં ગયો. તેને બજારમાંથી રીંગણાં મળ્યાં નહીં. તે ઘરે ‘ઘોયેલા મૂળા જેવો’ પાછો આવી રહ્યો હતો ત્યારે તેણે રીંગણાની એક વાડી જોઈ. તેણે વાડીને પૂછ્યું વાડી રે વાડી, રીંગણાં લઉં બે ચાર પછી જાતે જ બોલ્યો : લેને દસ-બાર. દલાએ દસ-બાર રીંગણાં લીધાં અને ઘરે આવ્યો. પછી તો દલાને રોજ રીંગણાં ચોરવાની આદત પડી ગઈ.
એક દિવસ વાડીના માલિકને ખબર પડી. તેણે દલાને પકડી લીધો. માલિકે દલાને કૂવામાં લટકાવીને કૂવાને પૂછ્યું કૂવા રે કૂવા ડૂબકી લગાવું બે-ચાર. પછી જાતે જ બોલ્યો : લગાવોને દસ-બાર. અને આવી રીતે વાડીના માલિકે દલાને ચોરીને સજા કરી.

शब्दार्थ

ગુજરાતી શબ્દ	हिंदी अर्थ
રીંગણાનું ભરતું	बैंगन का भुरता
પોતાની	अपनी
કહ્યું	कहा
વાડી	खेत
પૂછ્યું	पूछा
બોલ્યો	बोला
ચોરવાની	चुराने को
ખબર	खबर, पता
ડૂબકી	डुबकी
ઘોયેલા મૂળા જેવો (કહેવત)	धूली हुई मूली के जेसा अर्थात खाली हाथ वापस आया ।

IV गुजराती में अनुवाद कीजिए।

भारत में अनेक जातियों और धर्मों के लोग निवास करते हैं। यहाँ समय-समय पर अनेक जातियाँ आईं। कुछ समय बाद यहीं बस गईं और सबने भारत को अपना देश मान लिया।

सब की भिन्न-भिन्न भाषाएँ हैं। भिन्न-भिन्न रीतिरिवाज हैं। वेश भूषा है। फिर भी सब एक हैं। इसी को अनेकता में एकता कहते हैं। यहाँ सभी लोग आपसी सद्भाव से रह रहे हैं।

सभी लोग यहाँ मिलजुल कर रहते हैं। होली, ईद, ओणम, दीवाली, क्रिसमिस, वैशाखी आदि त्योहार मिलजुल कर मनाते हैं। किसी प्रकार का भेद नहीं रखते। आपसी सद्भाव से ही हम देश की एकता की रक्षा कर सकते हैं। इस के लिए हमें सदा प्रयत्न करना चाहिए। हमारे संविधान की भी यही मंशा है। हमें अपने संविधान का आदर करना चाहिए।

शब्दार्थ

गुजराती शब्द	हिंदी अर्थ
बसना	वसवुं
वेशभूषा	वेशभूषा
आपसी	आंतरिक/अंगत
मिल जुलकर	हमीमणीने
भेद	भेद
संविधान	बंधारण
मंशा	ईच्छा
आदर	आदर

V नवरात्री पर्व पर गुजराती में एक छोटा सा अनुच्छेद लिखिए।